

ἀναχθείς ἐξ Ἑρέσου ἀφίκετο εἰς Ἀθήνας· ἐκεῖθεν ἀρπάσας τὴν τὰ βιβλία τοῦ Ἀριστοτέλους καὶ Θεοφράστου περιέχουσιν βιβλιοθήκην τοῦ Ἀπελλικῶντος ἐκ Δυρράχίου διὰ τοῦ Ἀδριατικοῦ ἐπέστρεψεν εἰς Ἰταλίαν. Ὁ δὲ Μιθριδάτης, ἀφ' οὗ ἐξήγαγε τῶν πόλεων τὰς φρουράς αὐτοῦ, ἐκ τῆς εἰρήνης ὠφελούμενος, ὑπέτασσε κατὰ τὰ δύο ἐπόμενα ἔτη τοὺς ἀποστάντας περὶ τὸν Καύκασον καὶ τὸν Φάσιν καὶ περὶ τὸν Βόσπορον λαοὺς, ὅπως νέας δυνάμεις κατὰ τὸ τῆς εἰρήνης διάλειμμα προσκτησάμενος ἐπαναλάβῃ τὸν ἀγῶνα. Τότε οἱ Κόλχοι ἐζήτησαν βασιλεῖα τὸν υἱὸν αὐτοῦ καὶ λαβόντες ὑπετάγησαν· ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ὑποπτεύσας ὅτι ὁ υἱὸς εἶχε κινήσας τοὺς Κόλχους, ὅπως βασιλεύσῃ, καλέσας περιέβαλεν αὐτὸν χρυσᾷ δεσμᾷ καὶ μετ' οὐ πολὺ ἀπέκτεινεν. Ἀλλ' ὠρέγετο ἤδη θριάμβου καὶ ὁ τοῦ Σύλλα ἀντιστράτηγος Μουρήνας, πρὸς δὲν κατέφυγε καὶ ὁ τῷ Μιθριδάτῃ ὑποπτος ἤδη Ἀρχέλαος, ὡς ἐν τῇ εἰρήνῃ τῷ Σύλλῃ χαρισάμενος, ὅθεν ἐπὶ προφάσει ὅτι ὁ Μιθριδάτης ἐβράδυνε νὰ ἐξαγάγῃ τὰς αὐτοῦ φρουράς, ὠρμησεν εἰς Καππαδοκίαν (83 π. Χ.), ἀρνηθεὶς τὴν ὑπαρξίν ὧν ὁ Μιθριδάτης προῦβάλλετο συνθηκῶν. Τότε ὁ Μιθριδάτης πολεμούμενος, ἠναγκάσθη, καίπερ προῶρος, ν' ἀναλάβῃ πάλιν πρὸς ὑπεράσπισιν ἑαυτοῦ τὰ ὅπλα. Καὶ ὁ μὲν Γόρδιος, εἰς δὲν ἀνέθηκε τὴν ἐκ τῆς Καππαδοκίας τοῦ Μουρήνα ἐξωσιν, ταχέως ἠνάγκασεν αὐτὸν ἡττημένος νὰ διαβῇ πάλιν τὸν Ἄλιν· αὐτὸς δὲ μετὰ νέου στρατοῦ διαβὰς τὸν Ἄλιν κατεδίωξε τὸν Μουρήναν εἰς Φρυγίαν. Ἀλλ' ἀφικνεῖται διαταγὴ τοῦ Σύλλα τὸν μὲν Μουρήναν ἀνακαλοῦντος, ἀντ' αὐτοῦ δὲ πέμποντος τὸν Γαβίνιον, ἵνα διατάξῃ τὰ πράγματα, ὅθεν καὶ ὁ δεῦτερος οὗτος मिथριδατικός πόλεμος λήγει (80 π. Χ.), εἰς τὰς εἰρημένας μάχας περιορισθείς. (Ἀκολουθ).

Η ΠΡΟΥΣΑ.

(Συνέχεια καὶ τέλος· ἴδε ἀριθ. 15).

Πρώτη ἐκ τῶν μεγάλων πόλεων περιῆλθεν εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ Ὀσμᾶν ἡ Νίκαια, τανῦν Ἰσνίκτουρκιττὶ καλουμένη. Οὗτος διένειμε μεταξὺ τῶν μαχητῶν αὐτοῦ τοὺς ἐν αὐτῇ εὐρεθέντας θησαυροὺς, ἀρκεσθεὶς μόνον τὸ ἐπ' αὐτῇ εἰς τὴν ἔνδειξιν τῆς εὐαρεσκείας καὶ τῆς ὑπολήψεως τοῦ ἐπικυριάρχου αὐτοῦ Ἀλλαεδδὶν τοῦ Γ'. Τινὰ τῶν τιμητικῶν τούτων τεκμηρίων ἔδωκαν μὲν αὐτῷ βαθμὸν κυριάρχου, ἀλλ' ἐκ μετριοφροσύνης δὲν ἀνέλαβεν ἀναφανδὸν τὸν βαθμὸν τοῦτον, πρὸ τοῦ θανάτου τοῦ τελευταίου τῶν Σελδζουκιδῶν σουλτάνων τοῦ Ρούμ.

Τότε μόνον περὶ τὰ 1300 διέταξε τὴν ἀνάγνωσιν δημοσίων προσευχῶν ἐν τῷ τεμένει τοῦ Καρὰ Ἰσάκ ἐπ' ὀνόματι αὐτοῦ καὶ τὴν ἐκτύπωσιν νο-

μισμάτων, φερόντων τὴν εἰκόνα αὐτοῦ. Τὸ γεγονός τοῦτο ἐθεωρήθη ὑπὸ πολλῶν ὡς προοίμιον τῆς ἰδρύσεως τῆς ὀθωμανικῆς αὐτοκρατορίας, ἄλλοι δὲ χρονολογοῦσιν αὐτὴν ἀφ' ἧς ἐπαχθῆς πρὸ τινων ἐτῶν ὁ Ὀσμᾶν διορίσθη ὑπὸ τοῦ Ἀλλαεδδὶν, βέης ἢ διοικητῆς ἐπαρχίας «μετὰ σημαίας φερούσης χύτραν καὶ τύμπανον», ἐν ταῖς πόλεσι Κοτταίου, Βαλουκκετῆρ, Ἀϊδινίου, Σαβαστείας, Σινώπης, Κασταμονῆς καὶ ἄλλων σπουδαίων μερῶν.

Ἀνεξάρτητος γενόμενος ἀρχηγὸς ὁ Ὀσμᾶν, ἐξακολουθεῖ ἐπεκτείνων τὰ μεθόρια αὐτοῦ μέχρι τῶν παραλίων τοῦ Εὐξείνου· ἀλλὰ προοιούσης τῆς ἡλικίας ὅτε μὲν ἔνεκα ποδαλγίας, ὅτε δὲ ἐκ τοῦ εἰλικρινοῦς πόθου τοῦ μεριμνᾶν ὑπὲρ τῆς εὐημερίας τῶν ὑπηκόων αὐτοῦ ἀνέκοψε τὴν ὁρμὴν αὐτοῦ, διορίσας ἐπὶ τέλους διοικητὴν τοσοῦτο ἥπιον καὶ δίκαιον, ὥστε πάντες προσέτρεχον ὑπὸ τὴν αὐτοῦ προστασίαν. Πάντες οἱ Ἕλληνες γεωργοὶ τῆς Προποντίδος μετηνάστευσαν εἰς τὰ κράτη αὐτοῦ, ὅστις ἀκολουθῶς μετὰ μικρὰν ἀνάπαυλιν καὶ εἰρήνην κατελήφθη καὶ πάλιν ὑπὸ πολεμικοῦ ζήλου καὶ νέας ἐζήτησε κατακτήσεις. Τέλος, κατὰ τὰς ἡμέρας τοῦ γήρατος αὐτοῦ καταδιώκων ἡγεμόνα τινὰ ἐκ Βιθυνίας ἀφίκετο μέχρι Προύσης.

Μὴ δυνάμενος νὰ κυριεύσῃ τὴν ἀρχαίαν πόλιν ἐξ ἐφόδου διέταξε τὴν κατασκευὴν δύο φρουρίων ἀπέναντι τῶν δύο κυρίων προσόδων. Τέλος, μετὰ δέκα ἔτη ἡ Προῦσα ἐξαναγκασθεῖσα τῷ 1327 διὰ λιμοῦ, ἀνοίγει τὰς πύλας αὐτῆς εἰς τοὺς μουσουλμάνους νικητὰς, τοὺς διοικουμένους ὑπὸ τοῦ Ὁρχάν, ἐνὸς τῶν υἱῶν τοῦ Ὀσμᾶν, ἀλλ' ὁ γηραιὸς πολεμιστῆς ἔπνεε τότε τὰ λείψαι· τὰ λείψανα αὐτοῦ μετηνέχθησαν κατὰ τὸν πόθον αὐτοῦ εἰς Προῦσαν καὶ ἐτάφησαν ὑπὸ τὸν τροῦλον τῆς κυριωτέρας οἰκοδομῆς τῆς μητροπολιτικῆς ἐκκλησίας προφήτου Ἡλίου, ἧτις βραδύτερον ἀπεκλήθη Δαούλ-μαναστήρ.

Τὸ ὄνομα Ὀσμᾶν Γαζῆς εἶναι προσφιλὲς τοῖς Ὀθωμανοῖς ὡς τύπος ἱπποτικοῦ ἡρωϊσμοῦ, ἀξιοσημείωτον δὲ εἶναι ὅτι αἱ κατακτήσεις αὐτοῦ ἦσαν πολλάκις συνέπεια οὐχὶ πόθου ἐπεκτάσεως καὶ δυνάμεως, ἀλλ' ἀποτέλεσμα τῶν ἀγώνων αὐτοῦ πρὸς ἐπικουρίαν τῶν δυναστευομένων. Ἡ ἠθικὴ τοῦ χαρκτηῆρος αὐτοῦ δύναμις ἐγένετο ἐπαισθητὴ, ὅσον καὶ τὰ στρατιωτικὰ αὐτοῦ ἀνδραγαθήματα· διότι ἡ ἀξία αὐτοῦ ἀνεγνωρίσθη παρὰ πάντων, καὶ καθ' ἣν ἔτι ἐποχὴν κατεῖχε μόνον τὸ δέκατον τῶν χωρῶν ὅσαι ὑπέκυψαν εἰς τινὰς τῶν γειτόνων αὐτοῦ, διετέλει ἀναμφηρίστως ἐν τοῖς πρώτοις. Ἡ φιλανθρωπία αὐτοῦ ἦτο μεγάλη, καθότι οὐδέποτε ἐπὶ βίου ἐπέλαθετο τῆς περιγλήψεως τοῦ ὀρφανοῦ καὶ τῆς χήρας. Ἐν τῷ μεγάρῳ αὐτοῦ διηνεκῶς ὑπῆρχον τράπεζαι ὑπὲρ τῶν δυστυχῶν, πολλάκις δὲ παρίστατο ἰδίαις χερσὶν ὑπηρετῶν τοὺς πτωχοὺς, οὓς ἐξένιζεν.

Ὁ ἰδρυτὴς τοῦ ὀθωμανικοῦ κράτους κατέλιπεν εἰς τοὺς διαδόχους αὐτοῦ ἑνδοξὸν ὄνομα καὶ ἰσχὺν ἐπεκτεινομένην εἰς τὸ πλεῖστον μέρος τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ὡς καὶ στρατὸν, ὅστις, συγκείμενος τὸ πρῶτον ἐκ 416 ἱππέων, περιελάμβανε κατὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ 6000 πολεμιστάς· χρήματα δὲ δὲν κατέλιπε. Μετὰ συγκεκινημένης ἐκπλήξεως ἀναγινώσκεται ὁ βραχὺς τῶν κτημάτων αὐτοῦ κατάλογος «Οὐδὲν τοῖς διαδόχοις αὐτοῦ κατέλιπεν, οὔτε χρυσὸν οὔτε ἀργυροῦν νόμισμα, ἀπλῶς δὲ μόνον ἓν κοχλιάριον, μίαν ἀλατοθήκην, κεντητὸν καφτάνιον καὶ μίαν καινουργῇ κίδαριν, σημαίας ἐρυθρὰς ἐξ ἐρυθροῦ ὑφάσματος, ἱπποστάσιον πλήρες ὠραίων ἱππων, ὀλίγα ζεύγη βοῶν ἀροτήρων καὶ μεγάλα ποιμνικὰ προβάτων», ἐξ ὧν κατὰγονται τὰ εἰς τὸν σουλτάνον ἀνήκοντα, ἅπερ νέμονται σήμερον ἐν τοῖς ὠραίοις λειμῶσι κατὰ τοὺς πρόποδας τῆς ὄρεινῆς σειρᾶς τῆς Βιθυνίας.

Ὁ Ὁρχὰν βέης, ὁ δεύτερος τοῦ Ὀσμὰν υἱὸς καὶ διάδοχος αὐτοῦ, συνεπέειχεν τῆς ἐκουσίας τοῦ πρεσβυτέρου αὐτοῦ ἀδελφοῦ Ἀλλαεδδὶν παραιτήσεως ὑπὲρ αὐτοῦ, δραστηρίως ἡσχολήθη εἰς ἔργα ἀγαθοεργὰ καὶ λυσιτελεῖ· ἀνήγειρεν ὑπὲρ τὰ τετρακόσια θρησκευτικὰ καὶ πολιτικὰ μνημεῖα ἐν τῷ κράτει αὐτοῦ καὶ συνετέλεσεν εἰς τὴν ἀναγέννησιν τῆς ἀρχαίας μεθόδου τοῦ καλλωπισμοῦ διὰ ποιητικῶν ἐπιγραφῶν. Ἀνίδρυσεν τὸν πρῶτον μεδρессέν ἢ μέγα σχολεῖον, ὡς καὶ ἐν Νικαίᾳ τὸ πρῶτον ἱμαρέτιον.

Πανταχοῦ ἐν τῇ χώρᾳ ὑπάρχουσιν εἰσέτι χωρία γνωστὰ ὑπὸ τὸ ὄνομα Ὁρχανλάρ, ἰδρυθέντα ὑπὸ τοῦ εὐεργετικοῦ τούτου μονάρχου ὑπὲρ τῶν ἐνδεῶν προσφύγων.

Ὁ Ὁρχὰν ἀπέθανεν ἐν ἡλικίᾳ πέντε καὶ ἐξήκοντα ἐτῶν, ἡ δὲ ἱστορία πρὸς ἀνάμνησιν τῆς πεφωτισμένης αὐτοῦ κυβερνήσεως καὶ τῶν πολιτικῶν αὐτοῦ νομοθεσιῶν τὸν τίτλον τοῦ Νουμά τῶν Ὀθωμανῶν ἔδωκεν.

Οἱ τέσσαρες ἄμεσοι τοῦ Ὀσμὰν καὶ Ὁρχὰν διάδοχοι ἐτάφησαν, ὡς καὶ οὗτοι, ἐν Προύσῃ. Μουράτ ὁ Α', ὁ ἰδρυτὴς τοῦ ὠραίου τεμένους Τσεκιργί, ἐδολοφονήθη προδοτικῶς μετὰ τὴν μάχην τοῦ Κοσσυφοπεδίου, ὁ δὲ νεκρὸς αὐτοῦ μετηνέχθη εἰς Ἀσίαν. Ὁ διαδεχόμενος αὐτὸν Βαγιαζίτ ὁ Κεραυνὸς (Γιλδир) ἐπικληθεὶς, ἐγένετο περιώνυμος διὰ τὴν μεγάλην αὐτοῦ ἐλευθεριότητα καὶ τὴν ἡρωϊκὴν αὐτοῦ πάλιν κατὰ τῆς καταπληκτικῆς δυνάμεως τοῦ Ταμερλάνου, καὶ τέλος διὰ τὴν ἦτταν καὶ τὴν αἰχμαλωσίαν αὐτοῦ. Ἡ ἱστορία τῆς φυλακίσεως αὐτοῦ ἐν σιδηρῷ κλωβῷ διαψεύδεται σήμερον, καθόσον πιστεύεται ὅτι ὁ Βαγιαζίτ, ἀδύνατος καὶ ἀσθενὴς, μετηνέχθη ὑπὸ τοῦ κτηφόρου Ταρτάρου ἐφ'

ἐνὸς τῶν μικρῶν κιγκλιωτῶν ἁμαξῶν, ἃς μεταχειρίζονται εἰσέτι πρὸς μεταφορὰν τῶν γερόντων ἢ μὴ δυναμένων νὰ ὁδοιπορήσωσιν ἐφιπποί. Αἱ τοιαῦται ἄνευ τροχῶν ἁμαξαί, σπρόμεναι ὑπὸ ἡμιόνων καλοῦνται τ α ρ τ α ρ α β ἄ ν.

Μωάμεθ ὁ Α', ὁ ἐπικαλούμενος Τσελεμπῆς διὰ τὴν πρὸς τὰς ἐπιστήμας καὶ εἰρηνικὰς τέχνας κλίσιν αὐτοῦ, ἐτάφη ἐν τῷ πλησίον τοῦ ὠραίου πρασίνου τεμένους μαυτωλείῳ (τ ο υ ρ β ῆ), ὅπερ ἐστὶ τὸ ὠραιότατον καὶ μᾶλλον ἀξιοθαύμαστον τῶν μνημερίων τῆς Προύσης.

Μουράτ ὁ Β', ὁ πατὴρ τοῦ Γαζῆ Μωάμεθ, τοῦ πορθητοῦ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἐχρημάτισεν ὁ τελευταῖος βασιλεὺς, ὅστις ἀναπαύεται ἐν τῇ κοιτίδι τοῦ κράτους καὶ τῆς δυναστείας αὐτοῦ.

Δύο πρόσωπα εἶναι σπουδαιότερα ἐκ τῶν κλεισάντων τὴν πρῶτην ταύτην περίοδον τῆς δυνάμεως τῶν Ὀσμανλίδων. Ὁ πρωτότοκος τοῦ Ὀσμὰν υἱὸς, Ἀλλαεδδὶν, ὅστις παρητήθη τοῦ θρόνου, ὡς εἶδομεν ἄνωτέρω, ὑπὲρ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Ὁρχὰν, οὐδὲν ἥττον ἡσχολήθη εἰς τὴν μελέτην τῶν ἀρμοδίων πρὸς διοργάνωσιν τοῦ νεοῦ κράτους θεσμῶν· οὕτως, ἐκάνονισεν τὸ νομισματικὸν ζήτημα, ὥρισε τὰς στολὰς τῶν διαφόρων βαθμῶν τοῦ κράτους, καὶ ἐπραγμάτωσεν ἐκ συμφώνου μετὰ τοῦ Ὁρχὰν τὸ σχέδιον μονίμου στρατοῦ. Τὸ σπουδαιότερον τοῦ νέου τούτου στρατοῦ στοιχεῖον ὑπῆρχε τὸ ἐκ νεαρῶν αἰχμαλώτων χριστιανοπαίδων συγκείμενον σῶμα, ὅπερ εὐλογῶν ὁ μέγας δερβίσης Βεκτατῆς ἐκάλεσε νέον στρατὸν (Γενὶ σέρ), ὅστις ἐγινώσκετο κάλλιον ὑπὸ τὸ σύνθημα ὄνομα Γενίτσαροι.

Σουλεῦμὰν ὁ υἱὸς τοῦ Ὁρχὰν πρῶτος ἐπεξέτεινε τὸ ὀθωμανικὸν κράτος μέχρις Εὐρώπης, κυριεύσας φρουρίαν τινα περὶ τὴν Σηττόν.

Τὰ χρονικὰ τοῦ ΙΓ' καὶ ΙΔ' αἰῶνος διέσωσαν ἱκανὰς πληροφορίας ἀρκούντως λεπτομερεῖς περὶ τῶν γάμων τοῦ Ὀσμὰν καὶ Ὁρχὰν. Τρία τῶν γεγονότων τούτων εἶναι ἄξια ἀφηγήσεως ὡς διαζωγραφοῦντα διὰ περιεργατάτου τρόπου τὴν μεταβολὴν τῆς ἀφελεστάτης καὶ ποιμενικωτάτης ἀπλοϊκότητος τῶν χρόνων τοῦ Ἐρτογρούλ εἰς τὴν πομπώδη καὶ ἐπιτετηδευμένην ἐποχὴν κατὰ τὴν παρακμὴν τῆς ζωῆς αὐτοῦ διὰ τοῦ ἐγγόνου αὐτοῦ Ὁρχὰν, τοῦ τότε τρόμου καὶ σχεδὸν κυρίου τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Τὸ μυθιστόρημα τοῦ γάμου τοῦ νέου Ὀσμὰν ἀναγινώσκεται ὡς ποιμενικὸν εἰδύλλιον. Νεώτατος ἔτι καὶ ἀπλοῦς φύλαξ εἰρηνικῶν ποιμνίων, ἡρέσκετο πλανώμενος εἰς τὰς περιχώρους ἐσχάς, καὶ μέλλων νὰ ἴδῃ ἴσως ἀπὸ τοῦδε λαμπρὸν καὶ τυχοδιωκτικὸν μέλλον. Πιλλάνις κατὰ τὰς ἐκδρομὰς μεταβαίνει ὅπως ἀναπαυθῇ ὑπὸ τὴν ταπεινὴν στέγην

εὐσεβοὺς σείχου Ἐδεπαλῆ, παρ' οὗ ἐλάμβανε συμβουλὰς πλήρεις συνέσεως καὶ ἐπιστήμης. Ὁ σείχης οὗτος συνοδευόμενος ὑπὸ τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ Μάλ χατοὺν, καλουμένης ἐνίοτε καὶ Καμεριδζέ (Σελήνης τοῦ κάλλους), ἦλθεν ἐξ Ἀδάνων εἰς Καραμανίαν, ἐλπίζων νὰ τύχῃ ἡσυχίας καὶ ἀσφαλείας ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ κυρίου τοῦ Ἑσκί-σεχέρ, τοῦ ἰσχυροτέρου τότε κατὰ τὰ μέρη ἐκεῖνα ἀρχηγοῦ.

Ἡ ὥραία καὶ ἐνάρετος Μάλ χατοὺν ἔζη διὰ τοῦ συνήθους εἰς τὰς γυναῖκας τῆς Ἀνατολῆς περιορισμοῦ, ὃ δὲ Ὁσμὰν ἐφιλοξενεῖτο ἤδη ἀπὸ πολλοῦ ὡς τέκνον τῆς οἰκίας, ὅτε κατὰ τύχην εἶδεν αὐτὴν ἡμέραν τινὰ ἐναπχολουμένην εἰς τὰ τῆς οἰκίας. Ὁ Ὁσμὰν ἐδεδεσμέθη ὑπὸ τῶν θελγῆτρων αὐτῆς· ἡ στορία δὲν ἀναφέρει ἡμῖν ἐὰν πάραυτα ἐλιποθύμησε κατὰ τὸν συνήθη τρόπον τῶν ἡρώων τῶν ἀνατολικῶν μυθιστορημάτων, ἀλλ' ὃ ἔρωσ αὐτοῦ ἦν βεβαίως εἰλικρινέστατος, διότι ταχέως ἐζήτησεν εἰς γάμον τὴν ὥραϊαν Σελήνην τοῦ κάλλους.

Ὁ γηραιὸς Ἐδεπαλῆς ἔδωκε δείγματα συνέσεως καὶ ἀφιλοκερδείας, εὐχαριστήσας τῷ νέῳ Ὁσμὰν καὶ λέγων ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ βασισθῇ ἐπὶ τῆς συμπαθείας ἀνδρὸς τοσοῦτο νέου καὶ τοσοῦτο ἀνωτέρας τῆς ἑαυτοῦ καταγωγῆς.

Ὁ Ὁσμὰν, λυπηθεὶς ἀλλὰ μὴ ἀπελπισθεὶς, ἀρηγεῖται τὰς λύπας αὐτοῦ εἰς τὸν φίλον του, τὸν κύριον τοῦ Ἑσκί-σεχέρ, διὰ τοσοῦτο ζωηρῶν καὶ ἐπαγωγῶν χρωμάτων διαζωγραφῶν τὴν καλλονὴν καὶ τὰς χάριτας τῆς ὥραϊας ποιμενίδος, ὥστε ὁ ἄπιστος φίλος ἀρχεται ἐπορθαλμιῶν τὴν ἐξαισίαν ταύτην κόρην, βασιζὼν τὰς πρὸς ἐπιτυχίαν ἐλπίδας αὐτοῦ ἐπὶ τῆς ὑπερόχου θέσεως αὐτοῦ ἐν τῇ χώρῃ. Κατορθώσας νὰ ἴδῃ τὴν ὥραϊαν Μάλ χατοὺν ζητεῖ αὐτὴν ὀρεστικῶς εἰς γάμον, ἀλλ' ὃ τε πατήρ καὶ ἡ θυγάτηρ ἀρνοῦνται αὐτῷ τοῦτο ῥητῶς.

Εἴτα φοβούμενος ὁ Ἐδεπαλῆς τὰς συνεπείας τῆς τόλμης αὐτοῦ καταλείπει κρυφίως καὶ ἐν τάχει τόσον ἐπικίνδυνον γειτνίασιν καὶ καταφεύγει εἰς τὴν χώραν τοῦ Ἑρτογροῦλ, πατρὸς τοῦ πιστοῦ Ὁσμὰν.

Ὁ νέος οὗτος ἥρως, οὐτινος τὰ πολεμικὰ αἰσθητά ἤρξαντο ἐξεγειρόμενα, δὲν δύναται νὰ ἀφήσῃ ἀτιμώρητον τὴν προδοσίαν τοῦ ἀντιζήλου αὐτοῦ. Πολλοὶ ἐπακολουθοῦσιν ἀγῶνες καὶ ἐπὶ τέλους ὁ κύριος τοῦ Ἑσκί-σεχέρ, ἀπελπισθεὶς ὅτι δὲν δύναται νὰ καταβάλῃ τὸν ἐχθρὸν αὐτοῦ, ζητεῖ διὰ νέας ἀπιστίας νὰ συλλάβῃ αὐτόν. Ὁ Ὁσμὰν, ἐκμανῆς γενόμενος, ποιεῖται γενναίαν ἐξοδὸν ἐκ τοῦ φρουρίου, ὅπου προσεπάθουν νὰ συλλάβωσιν αὐτόν, ἐξέρχεται νικητὴς ἐκ τῆς μάχης καὶ δίδει ταῦτο χρόνως πέρας εἰς τε τὰς προθέσεις καὶ τὴν ζωὴν τοῦ προδότου αὐτοῦ φίλου. Ἀλλὰ νυμφεύεται τὴν ὥραϊαν κόρην; Οὐδαμῶς· ἐδήλησεν ἐπὶ δύο ἔτι ν' ἀ-

ναμείνῃ ἔτη, ὅπως ἐμπορούμενος ἐξ ὑπερφυσικοῦ δυνείρου, προλέγοντος αὐτῷ τὴν μέλλουσαν δόξαν τῶν ἀπογόνων τοῦ Ἐδεπαλῆ καὶ Ὁσμὰν, καταπέιτῃ τὸν συνετὸν καὶ δειλὸν πατέρα ὅτι ὁ νέος εὐγενὴς, γενναῖος καὶ πιστὸς Τουρκμᾶνος δὲν ἦτο ἴσως ἄξιος περιφρονήσεως. Ὁ Ὁσμὰν καὶ ἡ Μάλ χατοὺν ἐνυμφεύθησαν διὰ μαθητοῦ τοῦ γηραιοῦ σείχου «ἀπλῶς καὶ ἄνευ πομπῆς, κατὰ τὸν νόμον καὶ τὸ παράδειγμα τοῦ Προφήτου».

Καθ' ὅλον αὐτοῦ τὸν βίον ὁ Ὁσμὰν μέγιστον ἐπεδείξατο σέβας πρὸς τὸν πενθερὸν αὐτοῦ, διδασκόμενος πάντοτε παρ' αὐτοῦ καὶ συμβουλευόμενος αὐτόν περὶ πασῶν τῶν διοικητικῶν αὐτοῦ δυσχερειῶν. Μεγάλᾳ εἰσοδήματα ὠρίσθησαν πρὸς διατήρησιν τοῦ σείχου, ὅστις εἰς προβεβηκυῖαν ἡλικίαν ἐλθὼν ἔζη ἐν τῇ ἐπαύλει τοῦ πύργου Βελετζίκ, περιποιούμενος καὶ περιθαλπόμενος παρὰ τῆς ἐναρέτου Μάλ χατοὺν, μητρὸς τοῦ Ὁρχὰν βέη, ἧτις ὀλίγον βραδύτερον ἠκολούθησεν αὐτόν εἰς τὸν τάφον. Ὁ Ὁσμὰν ἔθαψεν αὐτοὺς ἐν Σογούτ, ὅπου ὁ τάφος τοῦ μεγάλου σείχου χρησιμεύει μέχρι σήμερον εἰς προσκύνημα τῶν Ὁθωμανῶν.

Ὁ πρῶτος τοῦ Ὁρχὰν γάμος ὁμοιάζει πρὸς ἱποτικόν τι μυθιστόρημα. Ἡ πρώτη αὐτοῦ σύζυγος ἐκαλεῖτο Νιλουφέρ (ἦτοι κρῖνον τοῦ ὕδατος). Ἡ ἀρχὴ τοῦ λαμπροῦ τούτου ὀνόματος δίδεται ὑπὸ τινος πέρσου ποιητοῦ, ὑμνοῦντος τὸν πατριάρχην Ἰωσήφ. Τὸ ἐκ τῆς μορφῆς αὐτῆς ἀπαστράπτον φῶς ἐξέβαλεν ἐκ τῶν ὑδάτων τοῦ Νείλου τὸ ὥρατον ἄνθος, τὴν Νιλουφέρ.

Τὸ ὥρατον κρῖνον, ὅπερ λέγεται μὲν ὅτι ἦτο ἐλληνικὸς ἡγεμονὶς, πράγματι ὅμως ἦν κόρη ταπεινοῦ χριστιανοῦ ἱερέως τοῦ Ζαρχισσάρ, ἣν μεμνηττευμένη καὶ ἔμελλε μετ' ὀλίγας ἡμέρας νὰ ὑπανδρευθῇ μετὰ τοῦ κυρίου τοῦ Βελετζίκ. Ὁ πύργος οὗτος εὕρισκετο ἐπὶ τῆς κορυφῆς ὑψηλοῦ βράχου, ὀλίγας λεύγας πρὸς ἀνατολὰς τῆς Προύσης. Ὁ κύριος αὐτοῦ ζηλῶν τὴν ὁσημέραι αὐξάνουσαν δύναμιν τοῦ Ὁσμὰν, μεθ' οὗ ὅμως ἔζη ἐν ἀρίστη κατ' ἐπιφάνειαν φιλίᾳ, ἐζήτηε ἀπὸ πολλοῦ τὸ μέσον τοῦ νὰ ὑποσκελίσῃ αὐτόν, καὶ προσεπάθησε νὰ βίβῃ εἰς τὴν παγίδα διὰ προσκλήσεως εἰς τὰς ἐορτὰς τῶν γάμων αὐτοῦ. Ὁ Ὁσμὰν, μαθὼν τοῦτο κρύφα, ἐνόησεν ἐντελῶς τὸν δόλον τῆς συνωμοσίας· ἀποδέχεται τὴν πρόσκλησιν προθύμως, προσφέρει αὐτῷ ποίμνια προβάτων καὶ ζητεῖ ὅπως ἐπιτρέψῃ αὐτῷ νὰ ἐξασφαλίσῃ τὰ κτήματα αὐτοῦ ἐντὸς τοῦ φρουρίου κρεῖττον τοῦ συνήθους, ὅπως ἀμέτως μετὰ τὰς ἐορτὰς ἦναι ἐλεύθερος νὰ μεταβῇ εἰς τὰς θερινὰς νομάς. Ἡ συμφωνία αὕτη διήρκει ἀπὸ πολλῶν ἑτῶν καὶ πάντα τὰ κτήματα τοῦ Ὁσμὰν καὶ τῆς φυλῆς αὐτοῦ ἦσαν ἐξητραπελισμένα κατὰ τὸ θέρος ἐν Βιλετζίκ ἐπὶ μόνῳ

τῷ ὄρω ὅπως πάντα τὰ πράγματα μετενεχθῶσιν ἐκεῖ ὑπὸ τῶν γυναικῶν.

Ὁ φρούραρχος κατανυγείς ἐκ τῆς ἀφελείας τοῦ Ὀσμὰν θεωρεῖ ἑαυτὸν θριαμβεύοντα καὶ ἀπέρχεται χαρμωδύως μεθ' ὅλης τῆς πολεμικῆς αὐτοῦ συνοδείας ὅπως ὁδηγήσῃ παρ' ἑαυτῷ τὴν νύμφην.

Τότε ὁ θησαυρὸς φθάνει. Οἱ ἵπποι βαρέως πεφορτωμένοι συνοδεύονται ὑπὸ 39 κεκαλυμμένων ἀνδρῶν. Οἱ ῥωμαλέοι οὗτοι οἰκονόμοι ὀλιγίστην ἐπιδείκνυνται γυναικείαν ἀδυναμίαν ἐκφορτόνοντες τοὺς ἵππους ταχέως τε καὶ ἀκόπως. Οὗτοι βεβαίως, ὡς εὐκόλως ἐννοεῖται, ἀπετέλουν ὅμιλον τῶν γενναϊοτέρων καὶ ἀνδρειοτέρων ἀγωνιστῶν τοῦ στρατοῦ τοῦ Ὀσμὰν, Κονοῦρ Ἀλπ, Χασσὰν Ἀλπ, Ἀβδουρράχμὰν καὶ λοιπῶν, οἵτινες ἐν σπουδῇ ἐκκενοῦσι τοὺς πλήρεις ὅπλων σάκκους.

Κυριευθέντος σχεδὸν ἀνευ ἀντιστάσεως τοῦ πύργου, ὁ Ὀσμὰν ἐνασχολεῖται νὰ στήσῃ ἐνέδραν εἰς τὰς στενοπόρους τοῦ Καλδεραιλίκ, δι' οὗ μέλλει νὰ διέλθῃ ἡ νύμφη. Ὁ ἄπιστος φρούραρχος φονεύεται, ἡ δὲ νεαρὰ νύμφη Νιλουφέρ ἀναρπάζεται ὑπὸ τοῦ Ὀσμὰν, ὅστις ὀρίζει αὐτὴν διὰ τὸν δεκατετραετὴ τότε υἱὸν αὐτοῦ Ὀρχάν.

Πρόδηλον ὅτι ὁ Ὀσμὰν, ὁ νικηφόρος ἀγωνιστής, ὁ μέγας ἀρχηγὸς τῆς φυλῆς αὐτοῦ, ἐλησμονήσεν ἤδη τὸ τρυφερὸν εἰδύλλιον τῆς νεότητος αὐτοῦ, τὸν πρὸς τὴν ὥραιαν Μάλ χατοῦν ἔρωτα αὐτοῦ· ἴσως ἐνόμιζεν ὅτι ὁ ἄμετος οὗτος τρόπος τοῦ ν' ἀρπάσῃ ἔτοιμον κατὰ πάντα νύμφην διὰ τὸν υἱὸν αὐτοῦ, ἀπήλλατσεν αὐτὸν πολλῶν φροντίδων, ἀναστεναγμῶν καὶ ἀπωλείας χρόνου. Ἀλλὰ καὶ ἡ Νιλουφέρ ὑπέκυψεν ἀγογγύστως εἰς τὴν τύχην αὐτῆς· δυνατὸν δὲ μάλιστα νὰ ὑποτεθῇ ὅτι εἶδεν ἐν αὐτῇ τὴν εὐτυχίαν, διότι βραδύτερον τὸ ὄνομα αὐτῆς συνετέλεσεν εἰς τὴν δόξαν τῆς βασιλείας τοῦ συζύγου αὐτῆς. Ἀναφέρεται ὡς ἰδρύσασα ἑνδεκα καὶ ἑκατὸν μνημεῖα καὶ καθιδρύματα κοινωφελῆ καὶ φιανθρωπικὰ καθ' ἅπασαν τὴν ἐπαρχίαν ἐκεῖνην, ὧν πλεῖστα εὐρίσκονται ἐν αὐτῇ τῇ Προύστῃ. Πρὸς τοῖς ἄλλοις δέον νὰ μνημονευθῇ ἡ νέα λιθίνη γέφυρα, ῥιφθεῖσα ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ, φέροντος πάντοτε τὸ ὄνομα Νιλουφέρ.

Περὶ τὸ τέλος τοῦ βίου ἡ Νιλουφέρ χατοῦν ἀπεσύρθη εἰς τὸ φρούριον τῆς Νικαίας, ἐν ᾗ ἰδρύθη ὑπ' αὐτῆς τὸ ὡραιότερον τῶν τουρκικῶν τεμενῶν. Ἐκεῖ εἶδεν αὐτὴν ὁ περίφημος περιηγητὴς Ἰβν Βατρουλλὰχ κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 14' αἰῶνος ἀποκαλῶν αὐτὴν Βεῖλχλοῦμ χατοῦν, εἰσεβῆ καὶ ἐξάρετον ἡγεμονίδα ἧτις ἐξετίνα καὶ ὑπελήπτετο αὐτόν.

Υἱοὶ τῆς Νιλουφέρ ἦσαν ὁ Σουλεῦμὰν σάχ καὶ Μουράτ ὁ Α'.

Ὁ Ὀρχάν κατὰ τὸν μακρὸν αὐτοῦ βίον συνῆψε

καὶ ἄλλους γάμους, ὧν ἀφηγούμεθα τὸν τελευταῖον μόνον.

Ἐξήκοντα ἔτη μετὰ τὴν ἀρπαγὴν τοῦ Ὀραίου κρίνου ὁ Ὀρχάν, ὁ ἰσχυρὸς τότε ἐμίρης, ὁ σοφὸς διπλωμάτης καὶ τὸ δεύτερον ἔτι νυμφεύεται. Κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην αἱ ἱπποτικάι μάχαι δὲν ἦσαν ἐν ἐνεργείᾳ (ὁ ταλαίπωρος γέρων δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ ἀποδυθῇ εἰς τοιούτους ἀγῶνας), ἡ μελλονύμφος δὲν εἶναι πλέον ὥραία κόρη τῶν βουνῶν, φέρουσα ὄνομα νύμφης, ἀλλὰ πορφυρογέννητος, ἡ κόρη καταρρέοντος αὐτοκρατορικοῦ οἴκου, ἡ εὐγενὴς ἡγεμονὶς Θεοδώρα. Ἡ πομπὴ καὶ λεπτομερὴς ἀφήγησις τῆς λαμπρῆς ταύτης τελετῆς ἀναφέρει ὅτι ὁ Ὀρχάν ἀπέστειλεν εἰς Κωνσταντινούπολιν τριάκοντα πλοῖα, στρατὸν, ἱππικὸν καὶ τοὺς πρώτους τῶν αὐλικῶν αὐτοῦ, ὅπως παραλάβωσι τὴν μνηστὴν ἀπὸ τῶν χειρῶν τῶν γονέων αὐτῆς, τοῦ Καντακουζηνοῦ καὶ τῆς αὐτοκρατείας Εἰρήνης.

Οἱ γάμοι ἐτελέσθησαν ἐν Σηλυβρία, παράπηγμα δ' ἐστῆθη ἐν τῇ πλησίον τῆς πόλεως πεδιάδι, καλυφθὲν διὰ λαμπρῶν ὑφασμάτων. Κατ' ἀρχαῖον βυζαντινὸν ἔθιμον ὁτάκις ἡγεμονὶς τῆς αὐτοκρατορικῆς οἰκογενείας ἐδίδετο γαμετὴ εἰς ξένον, ἡ μελλονύμφος ἔδει πρὸ τῆς ἀναχωρήσεως αὐτῆς νὰ παραστῇ εἰς τὸν λαόν. Πλαγιόθεν τοῦ παραπήγματος ἡ αὐτοκράτειρα περιέμενεν ὑπὸ σκηνὴν μετὰ τριῶν αὐτῆς θυγατέρων. Ἡ ὥρα τῆς ἀναχωρήσεως τῆς μελλονύμφου ἐπέστη, ἄθρόον δὲ τὸ πλῆθος συρρέει εἰς τὴν πεδιάδα σιωπηλόν. Τοῦ σημείου δοθέντος, τὰ ἐκ μετάξης καὶ χρυσοκέντητα παραπετάσματα καταπίπτουσι περὶ τὸ σκηνώμα καὶ ἐπιφαίνεται ἡ ἡγεμονὶς ἐν τῷ μέσῳ θεραπόντων ἐπὶ γονάτων καὶ δῆδας εἰς χεῖρας κρατούντων. Ἀκούονται τότε τὰ σαλπύγματα, αἱ χειροκρατήσεις τοῦ πλήθους, καὶ αἱ ὑπὲρ τῆς εὐδαιμονίας τοῦ γάμου εὐχαὶ ἐπὶ πολλὰς κατὰ συνέθειαν ἡμέρας εὐωχίας καὶ χαρᾶς.

(Ἐκ τοῦ γαλλικοῦ).

Α. Β.

Η ΓΥΝΗ ΚΑΤΑ ΤΟΝ 10' ΑΙΩΝΑ.

(Ἐκ τῶν τοῦ Εὐγενίου Μελλετάρ).

Ἐν τῷ καθ' ὃν ζῶμεν χρόνῳ τὸ περὶ ἰσότητος ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς ζήτημα ὑπὸ συζήτησιν ἐτέθη· ὅπως δὲ πάντοτε συμβαίνει, ὅταν ῥάβδος τις τύχῃ συγκεκαυμένη κατὰ φοράν-τινα, ἀνακάμπτουσιν αὐτὴν κατὰ τὴν ἐναντίαν ἑξίν, τῆς ἰσορροπίας τὴν ἀποκατατάσσασιν ἐπιδιώκοντες· οὕτω καὶ ἐνταῦθα. Νεωτερισταί τινες σύγχρονοι ἄνδρες πνεύματος καὶ πλεονεκτημάτων εὐμοιροῦντες, προέβησαν μέχρι τοῦ δισχυριθῆναι τὴν τῆς γυναικὸς ὑπὲρ τὸν ἄνδρα ὑπεροχὴν. Ἀλλ' οὐχ οὕτως! Οὐδεμίαν τῆς γυναικὸς ὑπὲρ τὸν ἄνδρα παραδεχόμενοι ὑπε